

Na webových stránkách www.spzo.cz je možné zhlédnout krátká videa k aktuálním tématům při pěstování řepky.

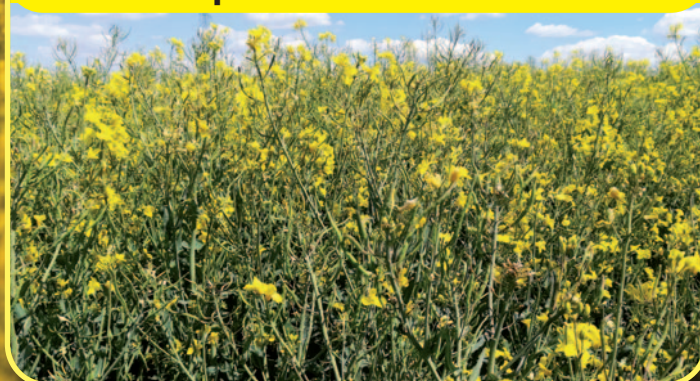
Dlouhodobý srážkový normál pro ČR na měsíc květen je 74 mm. Reálný úhrn srážek za tento měsíc se pohyboval v rozmezí od 40 mm (Doksany) až po 115 mm (Temelín). Denní teploty okolo 20 °C přispívaly k lepšímu využití srážek.

Zalepením porostu přípravky s účinnou látkou pinolen s přídavkem zásaditého listového hnojiva (nebo SAM, Mo) zamezíme pukání šešulí, zajistíme výživu šešulí a zlepšíme zdravotní stav.

Vydatné květnové srážky „probudily“ již odkvetlé porosty – ty na řadě lokalit zmladily. Kvůli nemožnosti desikace bude sklizeň těchto ploch značně náročná.

Hledáme zkušeného agronoma

Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin hledá do svého týmu zkušeného agronoma na pozici **REGIONÁLNÍHO ZÁSTUPCE** pro severočeský region (okresy ÚL, DC, CL, ME, MB, LB, JN, SM, JC, TU)

Prognózy se liší, ale očekává se nízká sklizeň řepky

● **Oil World** (22.5.20) – evropská produkce řepky opět klesne (**EU-28**). Očekává se produkce ve výši 16,75 mil. tun (loni 16,96 mil. tun), přitom se očekává mírné zvýšení produkce ve Francii a Německu. Srážky v Evropě v květnu zlepšily situaci, na druhé straně ale sucha na jaře a hlavně pozdní jarní mrazíky způsobily značné škody. Také použití N hnojiv a pesticidů se snižuje. V EU klesá produkce již třetím rokem po sobě a zásoby na konci sezóny klesnou na nejnižší úroveň za posledních 5 let.

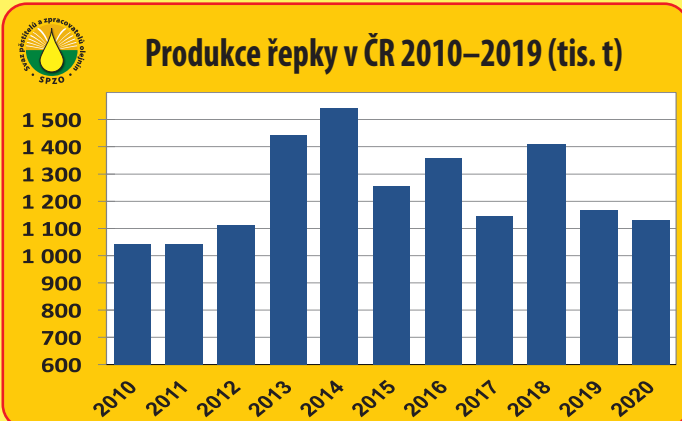
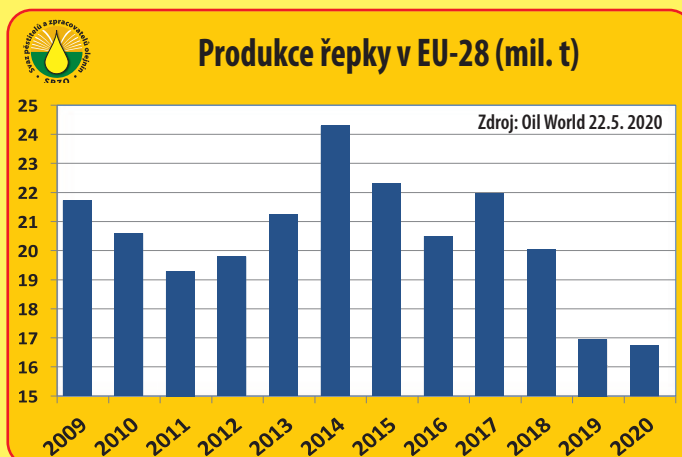
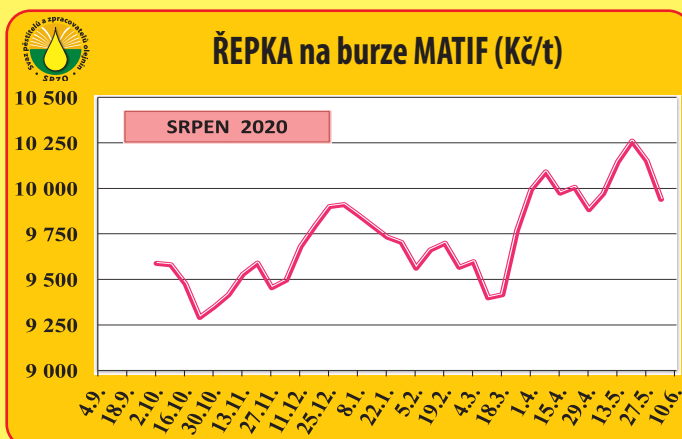
● Kvůli povětrnostním podmínkám je prognóza **evropské komise** pro sklizeň řepky pesimistická. Slabý předchozí rok však bude pravděpodobně mírně překonán. Evropská komise ve své současné prognóze očekává v roce 2020 v **EU-27** sklizeň řepky ve výši 15,6 milionu tun. Produkce by tak byla o 2 % vyšší než v loňském roce, což je opět podprůměrné, oproti pětiletému průměru by byla sklizeň o 14 % nižší.

● Na Ukrajině je 966 000 hektarů řepky, což je meziroční pokles o 125 000 hektarů. Vzhledem k tomu, že výnosy dosahují v průměru 2,5 až 2,6 t/ha, očekává se, že sklizeň bude dosaženo ve výši 2,4 až 2,5 milionu tun. Což je výrazný pokles produkce o 800-900 tis. tun. Pro EU bude k dispozici maximálně 2 miliony tun řepkového semene, letos byl import EU z Ukrajiny 2,9 mil. tun.

● Očekává se, že Kanada v příštím roce sklídí o 0,2 milionu tun více řepky než v roce 2019/20. Kanadské ministerstvo zemědělství zvýšilo odhad sklizně řepky na 18,7 milionu tun v roce 2020. Současně se ale očekává, že zásoby řepky klesnou na čtyřleté minimum.

● Světové zpracování řepky letos klesne o 1,6 milionu tun na 60,3 milionu tun, což je 8leté minimum a výrazně pod rekordní úroveň 65,9 milionu tun zpracovaných v sezóně 2014/15. Nedostatečné domácí produkce řepky v EU-28 a různé obchodní překážky v Číně omezují dovoz v této sezóně a vážně omezují zpracování. V posledních letech klesá podíl zpracování řepky v EU a Číně a naopak roste zpracování v Kanadě, kde je vysoká produkce řepky a téměř plně využívají stávající capacity.

● Zpracování řepky v Evropě v březnu a dubnu překonalo očekávání. Podle předběžných údajů dopad bezpečnostních opatření COVID-19 a nízká poptávka po bionaftě byl nejméně do dubna méně závažný, než se očekávalo. Celkové zpracování řepky v EU poklesne meziročně o 1 mil. tun na 22,6 milionu tun, což je 8leté minimum.

● Německo – v květnu 2020 je cena šrotů výrazně vyšší než před rokem. U řepkových šrotů došlo meziročně ke zvýšení o 17 % a u sójových šrotů o 9 %. Ceny šrotů od listopadu 2019 výrazně rostou. K největšímu cenovému skoku došlo v březnu, kdy se společnosti krmných směsí zásobily z důvodů krize v COVID-19.

● V ČR se na jaře zaoralo cca 10.000 ha řepky, převážně z důvodů poškození hraboši na Moravě. Ke sklizni tak bude cca 360 000 ha ozimé řepky. Tak jako jinde v Evropě, v dubnu poškodilo porosty sucha a silné pozdní jarní mrazíky ve dvou vlnách, hlavně v Čechách, nejsilnější byly na severozápadě. Počasí v květnu sice situaci zlepšilo, ale stále panují obavy z očekávaného výnosu. Evidujeme velké regionální rozdíly stavu porostů, nejlepší porosty jsou na Vysočině, v jižních Čechách a části středních Čech.

Kvalita porostů řepky v ČR je ve většině lokalit velmi dobrá. Chladnější a deštivé počasí v průběhu měsíce května příznivě ovlivnilo vývoj porostů řepky, a byly tak eliminovány negativní dopady sucha z předchozích měsíců. Rostliny řepky jsou kvůli dubnovému suchu ve většině případů kratší, než bývá obvyklé, avšak dobře rozvětvené a mají většinou bohaté nasazení poměrně dlouhých šesulí. Tyto dobře vyvinuté šesule obsahují u některých odrůd velmi vysoký počet semen. Šesule ve spodních patrech pak obsahují až 30 semen. Tato skutečnost by tak mohla zlepšit i negativní dopady mrazů z dubna a první poloviny května, které zapříčinily poškození blizen květů a tím i částečnou redukci šesulí.

Na mnoha lokalitách se objevuje poškození řepky stonkovými škůdci (krytonosci a dřepčík olejkový), kdy larvičky vyžírají dřeň stonků a následně dochází k napadení houbovými chorobami a bakteriemi, které způsobují rozklad rostlinné tkáně.

V druhé polovině května se začaly výrazněji objevovat i některé choroby, jako například primární infekce hlízenky na bázi stonků a žluté zasychající skvrny s bělavým mycéliem plísně zelné, které se nachází na spodních stranách listů. Postupně se mohou více rozvinout i ostatní choroby jako černě, plíseň šedá, foma či v polovině června i verticiliové vadnutí.

V důsledku květnových deštů může následně docházet i k druhotnému zaplevelení porostů řepky, zejména souvratí.

Zaplevelení porostů, zmlazování z důvodu nedokonalé výživy či mechanického poškození (kroupy) a nerovnoměrné dozrávání (choroby, nehomogenita pozemků) mohou ztížit sklizňové práce. Situace je v současné době v takových případech těžko řešitelná, neboť v loňském roce bylo ukončeno používání přípravků na bázi glyfosátu a prakticky i přípravků na bázi dikvátu (ukončení používání k 20.2.2020).

Z předsklizňových aplikací jsou v současné době pro řepku olejnou povoleny přípravky na bázi pinolenu a karboxylovaného styren butadienu tzv. lepidla, která slouží pouze k ochraně před nepříznivými vlivy, nikoliv však k desikaci. Seznam těchto přípravků je uveden ve Stanovisku k pesticidům.

Od poloviny června se tak mohou aplikovat na zelené šesule pouze tyto multifunkční pomocné látky, které slouží především k ochraně před vnějšími vlivy (napadení chorobami, UV-zářením, apod.). Po jejich aplikaci se na šesulích vytváří ochranná membrána (obdoba voskové vrstvičky), která zabezpečuje zpevnění šesulí, a zabraňuje tak jejich poškození a následně pak i pukání.

V současné době, po zákazu předsklizňových aplikací přípravků na bázi glyfosátu a dikvátu, je nutné zaměřit pozornost na některé části pěstitelské technologie. Důležité je vytvořit kvalitní, dobře zapojený vyrovnaný porost silných a zdravých rostlin. Jedná se hlavně o tato opatření:

1. Péče o utužené části pozemků, zejména souvratě, podrýváním.
2. Kvalitní předseťová příprava půdy a včasné setí.
3. Kvalitní podzimní herbicidní ochrana, případně opravné postřiky vhodným herbicidem na jaře.
4. Regulace porostů na podzim (ochrana před poškozením řepky vyzimováním).
5. Harmonickou výživou všemi důležitými prvky a vápněním vytvořit podmínky pro vyrovnaný konkurenceschopný porost, který je schopný potlačit i později vzešlé plevele.
6. Včasnou aplikací dusíkatých hnojiv v jarním období zajistit plné využití dusíku rostlinami a zabránit tak, v případě sucha, následnému zmlazování a nerovnoměrnému dozrávání porostů.
7. Vhodnou insekticidní a fungicidní ochranou v časném jarním období zabránit napadení řepky stonkovými škůdci (krytonosec čtyřzubý a dřepčík olejkový) a chorobami, a zabránit tak nerovnoměrnému dozrávání porostů.
8. Neuspěchat sklizeň, neboť ve spodních patrech dozrávají šesule později a právě tyto šesule jsou nejkvalitnější s největším počtem semen.

↑ Obr. 1: Poškození mechanizací

↑ Obr. 1: Larva krytonosce řepkového (beznohá)

↑ Obr. 2: Larva dřepčíka olejkového (s třemi páry nohou)

KDO NÁM POŠKODIL ŘEPKU?

V letošním roce byla řada porostů poškozena larvami dřepčíka olejkového a krytonosce řepkového. Často agronomové kontaktovali agroslužbu, nebo Doc. J. Kazdu s tím, jakého škůdce v řepce vlastně mají. Hlavním rozdílem je to, že larvičky krytonosce jsou beznohé a larvičky dřepčíka mají 3 páry nohou. Larvičky dřepčíka se vyskytují v řepce již na podzim a od časného jara. Larvičky krytonosce až po jarním náletu brouků tam, kde nebyl postřik insekticidy proveden v optimálním termínu. Více informací k tomuto tématu najdete ve videu na webu SPZO (foto: doc. Ing. Jan Kazda, CSc.).

© Květy olejin - tiskovina pro členy Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejin (SPZO) ISSN 1213 - 1989

Ročník XXV., Květy olejin č. 7, uzávěrka 4.6.2020

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 22471

Vydává: Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejin, Jankovcova 18, 170 37 Praha 7, IČO: 00539406

E-mail: skerik@spzo.cz, tel: 283 099 511, www.spzo.cz

Adresa pro doručování pošty: SPZO, Na Fabiánce 146, 182 00 Praha 8 - Březiněves

Odpovědní redaktori: Ing. Josef Škeřík, CSc., Ing. Roman Hnilička, Ph.D.

Grafická úprava a DTP: Ing. Tomáš Petrtyl (tomas@petrtyl.cz)

Tisk: Tiskárna Mníšek, s.r.o.

Odesílatel: SPZO, Jankovcova 18, 170 37 Praha 7

